

Épül a Duna-híd

Befejező szakaszához érkezett az új mosoni Duna-híd építése Győrött. A víz fölötti rész betonozását befejezték, ezt aszfaltozás követi és megkezdődött a felüljáróhidak pályalemezeinek szerelése is. Ez lesz az ország első olyan hídja, amelyet a helyszínen gyártott vasbeton elemekből építenek meg. A szerelést az építőiparban ismert csúszószaluzásos módszerrel végezték el, de miután hídépítésről van szó, nem alulról fölfelé, hanem vízszintes irányban haladtak előre.

Élelmiszeripari tanácskozás

Az Élelmiszeripari Dolgozók Szakszervezetének megyei bizottsága tegnap, kedden délelőtt kibővített ülést tartott a szegedi szalámigyár klubjában. Csikós Mihály megyei titkár tájékoztatta a tisztségviselőket a két tanácskozás között végzett munkáról, majd áttekintették azt a jelentést, melyet dr. Cséfalvay Ignác szakszervezeti bizottsági titkár terjesztett elő a Szegedi Élelmiszeripari Főiskolán folyó szakemberképzésről, a közművelődési program teljesítéséről. Tóth László, a munkavédelmi bizottság vezetője összegezte az eddigi tevékenységét, majd a vállalatok bérfejlesztéseket értékelte. Megvizsgálta a tesztet az EDOSZ, a MEDOSZ és a KPVD SZ együttműködésének eddigi tapasztalatait is.

A Zebegényiek

Vigjátékpályázaton kapott díjat A Zebegényiek, az író, Mesterházi Lajos még együtt dolgozott a stábbal a tévéfilmen, a bemutatót már nem láthatta.

A Zebegényiek, a témát tekintve azoknak az elbeszéléseknek rokona, amelyekben a mélyen elkötelezett, de társadalmi problémákat, ellentmondásokat megnyitva nyugtalanul érzékelő író felelősen és jobbitó hittel adott látteket. Ennek a tévéfilmmnek a megítéléséhez-értékeléséhez azonban nemigen lehet az esztétika mércéit használni. Ha megpróbálnánk, körülbelül olyan nehéz helyzetbe kerülünk, mintha egy kabarétréfáról kérnénk tőlünk műbírálatot. Nem tudhatni pontosan, mennyi a szerepe ebben a forgatókönyvnek, mennyi Zsurzs Éva rendezésének.

Ami bizonyosnak látszik: 1. Mesterházi Lajos ismét élő, eléggé nyugtalanító társadalmi ellentmondást vett észre (a munkamegosztás rendjének, a társadalom szerveztségének tökéletlenségeit), amelynek azonban nem találta megfelelő irodalmi-írói

Energia a talpunk alatt (1.)

Kezdet és...

Gazdag föld a Kárpát-medencé — mondották hajdanán, s értették ezt arra, hogy halban, vadban, gabonában, s gyümölcsben gazdag, vagyis minden megtalálható itt, ami csak kelhet a boldog, gondtalan és nyugodt élethez. Talán akkor sem volt egészen igaz ez a gazdagságot kinyilvánító megállapítás. Lehet, s az tény, hogy egy-két évszázad múltán már mint szegény, nyersanyagban és energiában szegény országgént beszélünk önmagunkról. Hiába, változott a világ, s a nagyarányú ipari fejlődés eredményeként éppen azok iránt az anyagok iránt nőtt alaposan a kereslet, amivel Magyarország csak igen korlátozottan rendelkezik. Nyersanyagokban és energiahordozókban valóban szegények vagyunk, s olykor azt sem használjuk megfelelően, amivel rendelkezünk.

Ahogy kezdődött

Világszerte jókora vízkészleteket rejt a föld mélye. Lényegében érintetlen készleteket, hiszen ivóvízért alig néhány száz méter mélyen bolygattak meg e felszín alatti vizeket. Mélyebben nem is igen érdemes ivóvizet keresni, hiszen minél mélyebbre fúrunk, annál melegebb a víz, s annál több oldott ásványi sót tartalmaz. Ez az egyik nagy gondja a szegedi vízhálózat fejlesztésének is. Hiszen a felszínhez közeli vízáadó rétegek kimerülése után mélyebből már

nem lehet megfelelő hőmérsékletű és minőségű vizet nyerni.

Am a víz egyik legsokoldalúbb kincsünk, s ami ivásra alkalmatlan, vagy csak kevésbé alkalmas, az még kiválóan alkalmas lehet gyógyászati vagy más célokra. S ahol a föld mélyének víze magától is a felszínre tört, könnyű volt felismerni a termálvíz előnyeit és lehetőségeit. Így született meg például Hévíz fürdőköltőjéről.

Szegeden az 1930-as évek elején fúrták az első termálkut, amely most is ellátja a gőzfürdőt meleg vízzel, s ásványvízzel a környéket. Az Anna-kút immár lassan ötven éve adja 860 méter mélységből a 44 fokos meleg vizet. Az évtizedek alatt csak kezdeti, percenkénti 800 literes vízhozama csökkent felére, 400 literre. (Igaz, ebben többek közt az is közrejátszott, hogy azóta más kuttak is települtek erre a rétegre.)

Aztán, az Anna-kút után sok évtizedes csönd következett.

A hatvanas évek elején a város, s a város iparának, gazdaságának fejlődése mind több energiát követelt. Szeged vízszint energiaszegény területe volt az országnak, száz kilométerekre kellett ide szállítani a szénét, az olajat. S ekkor ismét előtérbe kerültek a termálvízben szunnyadó lehetőségek.

Termálvíz — mélyhűtve?

Magyarország előnyös helyzetben van Európában. Amíg a környező országokban lefelé haladva átlagosan 35 méterenként nő egy fokkal a talaj, s ezáltal a benne tárolt víz hőmérséklete, nálunk 20 méterenként lesz egy fokkal magasabb a hőmérséklet. Azaz átlagosan 3300 méterre lehet 100 fokos vizet találni, nálunk pedig már 2000 méterre. A kedvező adottságok szinte kínálják energiahordozóként a termálvizet.

Meg is kezdődtek a kutatások, a fúrások a hatvanas évek elején. Ekkor fúrták a Székely sori kutat, amely 600 lakást fűt ma is az Odessza lakónegyedben. S fúrtak még néhány kutat, amelyek vizét most a városi kertészetek, s néhány vállalat, egészségügyi létesítmény hasznosítja. Aztán a tápéi térszertészetek számára hozzáfogtak egy termálkút fúrásához, amelyből feltört — az olaj. Ezzel Szeged energiában gazdag terület központja lett, megszűntek hát a kutatások, próbálkozások. Még olcsó volt az olaj, s ezért a termálenergia, mint jószerével ismeret-

len és kevésbé hatékony energiaforrás — a mélyhűtőbe került.

A bizonytalanság kezdetei

Időközben kirobbant az energiaválság. Többszöröse emelkedtek a világpiacra az olajárak, amelyek ma is megállíthatatlanul, évről évre kúsnak fölfelé. Ismét érdemes lett hát „fölmelegíteni” a termálvíztémát, hiszen ez az energiaforrás itt van, a szó szoros értelmében a talpunk alatt. Csak hogy a kérdések: Mekkora a készletek? Mire és hogyan lehet azokat hasznosítani? S főleg: mennyire gazdaságosan? Ahány szakemberrel beszél az ember, szinte annyi választ kap. S az az érzése, hogy e válaszokat inkább a sokéves gyakorlatból leszűrt ítéletek és előítéletek befolyásolják, semmint a tények, a föld mélyében lezajló folyamatoknak az ismerete. Egyesek szerint korlátlanok (mert bőven megújuló) a készletek, mások szerint korlátozottak. Egyesek szerint nagyon olcsó a termálenergia, mások szerint drága...

Bizonytalanságainkat természetesen az okozza, hogy csak hozzávetőlegesen tudjuk, mit várhatunk a föld mélyétől, s egyelőre csak hozzávetőleges adatok állnak rendelkezésünkre ahhoz, hogy a termálenergia hasznosításának gazdaságosságáról képet alkothassunk. Mégis — jó ez a bizonytalanság, mert legalább már ez van, márpedig a bizonytalanságunk is az érdeklődés szülője. Az érdeklődés, amelyet körülményeink kényszerítettek ránk, s amely alapja lehet egy új, minden bizonnyal bőséges energiaforrás kiaknázásának. Minden remény megvan arra, hogy a hatvanas években lezajlott folyamat csak kezdet legyen, s ne egyúttal a vég is, hogy közzétárolt legyen, a folytatás bizonyosságával.

Szávay István
(Folytatjuk.)

Jancsó Miklósról emlékeztek

Tizenkettedik alkalommal rendezte meg a Szegedi Orvostudományi Egyetem egykori kiváló tudósára emlékezve a Jancsó Miklós-emléknapot. Tegnap, kedden délután a gyógyszerintézet folyosóján levő emléktáblánál az egyetemi tanács tagjainak jelenlétében dr. Petri Gábor, egyetemi tanár, a SZOTE rektora mondott beszédet, felidézve a kiváló professzor emberi jellemét és tudományos nagyságát, majd elhelyezte az emlékezés koszorúját.

Ezt követően a szemészeti klinika tantermében dr. Antoni Ferenc egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, a Budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora, a Jancsó Miklós-emlékérem idei kitüntetését tartotta meg előadását Immunitás-folyamatok biokémiai szabályozása címmel. A kitüntetett professzor tudományos tevékenységét dr. Szekeres László egyetemi tanár, a gyógyszerintézet igazgatója méltatta, majd dr. Petri Gábor átadta az emlékérmét dr. Antoni Ferencnek.

Az ünnepi eseményen részt vett Szántó Tivadar, a városi pártbizottság osztályvezetője. Ott volt az egyetem vendégeként Szegeden tartózkodó J. B. Makszimovics, az orosz-szalai Pirogov Orvostudományi Egyetem gyógyszerintézetének igazgató-professzora és V. Kreszjun, az intézet docense.

Színházi napok

Hagyományteremtő szándékkal szervezték meg néhány évvel ezelőtt a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán a színházi napokat. A szándékba valóban lett, a tanárjelöltek színházi kultúrájának emelése, a műhelymunka megismerése céljából mártól ismét megrendezik az eseménysorozatot. Ma, szerdán este 6 órakor a főiskola Tamási Áron klubjában Pál Tamás, a színház igazgatója nyitja meg A Szegedi Nemzeti Színház élete képekben című kiállítását. Este a főiskolások Artur Miller A szálemi boszorkányok című drámáját nézik meg a Kísszínházban, majd azt követően a színműklubban találkozhatnak

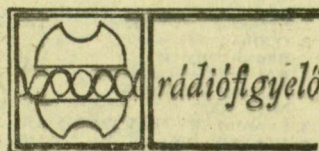
Hules Endrével, a produkció főiskolási rendezőjével, Vágóvölgyi Ilona jelmeztervezővel és a darab szereplőivel. Szilgietti Ede: Lillomfi című darabjának próbáján vehetnek részt az érdeklődők csütörtökön délelőtt, majd azt követően Angyal Mária rendezővel beszélgethetnek. Verdi Johanna c. operájának keresztemeteszett mutatóját becsütörtökön este fél 8-kor a Teleki Blanka kollégium társalgójában, Horváth Zoltán főrendező vezetésével. A programban részt vesz Pál Tamás, Vágóvölgyi Ilona és az operatározott több művésze. Pénteken a Szeged bárban a főiskola hallgatói előtt mutatják be A Nagy Testamentum című Villon-estet.

Casanova azt üzenté...

Amikor megnéztem Federico Fellini új filmjét, a Casanovát, némi kárörömmel konstataáltam, mily rohamléptekkel halad nálunk a közművelődés. A moziban sűrű sorokban ültek a szex-filmet, pornófilmet remélő kíváncsiak. Később óhatatlanul fölágaskodott bennem a kandi kérdés: közülük ugyan mennyi vár szexrobotikát, mennyi bombajó nőt, mennyien sznobizmusból (óh, Fellini!) állták végig a hosszú sort a pénz-

tárnál, és állták a borsos „felemelt helyarat”?

Néhány nappal a film megtekintése után a Kosuth rádióban — délből (!?) — elhangzott egy műsor: A nőhódító Casanova — Fellini szemével. Korányi Tamás biológus-szexológussal beszélgetett Bacskó Levente. És kommentáriszövegem alig 15 perc alatt — legalábbis erőteljesen csökkent. Korányi Tamás a büszke emberrel, a világot csakis a maga teljességében birtokba venni kívánó férfiról beszélt, aki fűtyűl a normákra, ezért állandóan csalódik. Egyben pedig a legmocskosabb, tartalmatlan és alantass dolgokba keveredik, jóformán csak azért, mert saját normáinak kíván a legmagasabb szinten élni. Vajon életünk egyik legfőbb sava-borsa, a férfinek kapcsolat sikeréhez elengedő-e csak a szex? „Mind den örömről abból származik, ha a szexualitás humánizáljuk” — mondja a szakember, Casanova példája szörnyűséges, mégis magasztos válni tudó próbasorozat: az egészséges szexuális ember állandóan újra és újra el akarja érni, magas színvonalú szerelmi technikával akarja meghódítani a totalitást, s noha végül egy fabábú lesz szerelme tárgya — elidegene-

dik a szexualitás az emberi kapcsolatoktól, mégis bukása figyelmeztet.

Rettenetesen rólunk szól Fellini Casanovája. A civilizáltság útjeme messze túlhaladta lelkünk, morálunk sebességét. Fabábúkkal, szeltem-embertelen kompromisszumokkal keresünk megoldást és kielégülést. Csak az igények élnek, talán kissé halványodva, elfojtva, de Casanova üzenete tiszta, világos és főleg mélyen humánus. Nagyszerű emlékirataiban éppoly kendőzetlenül mutatja meg Fellini-féle önmagát, ahogyan a nagy rendező élénk hozza. Minderről pedig negyedóra alatt magyarázott-győzött meg egyetlen rádióműsor.

Valamicske apró túske azért csak maradt még bennem. Kommentárokról, „megmagyarázásokról” bizonyos kérdésekben és bizonyos módszerekkel igen nagy szükség van, belátom. Csak hogy vajon éppen aznap déltájban, amikor a rádióban eme szép bizonyítékot hallani lehetett, a filmet megnézők közül ugyan hányan csámcsogtak éppen ebédszünetben éretlen tizenévesek módjára Casanovának a szeretkezési versenyben aratott győzelméről?

Domonkos László

Tévéforum gazdaságunkról

Közel két év után, április 24-én este 8 órakor ismét a Fórum kamerái elé ülnek a kormány tagjai, a gazdasági élet felelős vezetői, hogy válaszoljanak népgazdaságunk nemzetközi helyzetét, az államháztartást, a vállalati gazdaságok, a béreket és árakat, a foglalkoztatást, az elátlást és az életszínvonalat érintő kérdésekre.

A Fórum vendégei lesznek: Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese; Faluvégi Lajos, pénzügyminiszter; Sággy Vilmos, belkereskedel-

mi miniszter; Trethon Ferenc munkaügyi miniszter és Szalay Béla külkereskedelmi államtitkár.

Az adás papján délelőtt 10 óráig működnek majd a telefonok, amelyek hívószámait az aznapi országos napilapok, illetve a rádió ismerteti. Ezeken fogadják a nézők telefonjait, kérdéseit. A kérdéseket azonban nemcsak telefonon lehet feltenni, de levélben is az alábbi címen: Magyar Televízió, Fórum, Budapest, Szabadság tér 17. 1810.

Új rendelet a politikai képzettségről

Megjelent a Minisztertanácsnak a politikai képzettségről szóló rendelete. Az új rendelkezés értelmében a jövőben a marxizmus-leninizmus esti egyetemeken három éves általános tagozatán megszerzett végbizonyítványok középfokú politikai végzettséget tanúsítanak, a szakosított tagozat eredményes elvégzésével pedig felsőfokú politikai képesítést lehet szerezni. Azok, akik tanulmányaikat már folytatják, a ko-

rábbi rendeletnek megfelelően államvizsga letételével főiskolai oklevéllel egyenértékű diplomát szerezhetnek 1983. június 30-ig. Felsőfokú politikai képzettségnek fogadják el mindenekelőtt a politikai főiskolán, a marxizmus-leninizmus esti egyetem szakosított tagozatán, valamint a közgazdaságtudományi egyetemi és 1950-től az egyetemi állam- és jogtudományi, illetve bölcsészettudományi karain megszerzett oklevelet.